

عنوان مقاله:

بررسی تاثیر تغییرات پوشش گیاهی مراتع خشک و نیمه خشک ایران در رابطه با وقوع سیل

محل انتشار:

مجله تحقیقات حمایت و حفاظت جنگلها و مراتع ایران، دوره 20، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

Mojgansadat Azimi - دانشیار گروه مدیریت مرتع، دانشکده مرتع و آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گلستان، ایران

Abolfazl Sharifian Bahraman - دانش آموخته دکتری علوم مرتع، دانشکده مرتع و آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گلستان، ایران

Vahideh Reyazinia - دانشجوی دکتری علوم مرتع، دانشکده مرتع و آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گلستان، ایران

Hossien Arzani - استاد، گروه احیاء مناطق خشک و کوهستانی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

Karim Abbaspour - استاد، موسسه تحقیقات مطالعات منابع آب سوئیس، دوباندورف، سوئیس

خلاصه مقاله:

کاربری مرتع به عنوان مهم ترین کاربری زمین در ایران است. تنظیم چرخه هیدرولوژی و کنترل سیل از جمله خدمات تنظیمی در اکوسیستم های مرتعی به شمار می رود. واقعه سیل سال ۱۳۹۸ که در سطح بسیار وسیعی از ایران اتفاق افتاد، منجر به خسارت های شدیدی به منابع طبیعی، غیرطبیعی و انسانی گردید. پژوهش پیش رو با هدف بررسی تاثیر تغییرات پوشش گیاهی مراتع در رابطه با وقوع سیل تنظیم شده است. بر این اساس با بازدید از مراتع در محدوده مناطق سیل زده استان گلستان، وضعیت این مراتع بر اساس روش چهار فاکتور اصلاح شده، تعیین گردید و برای بررسی تغییرات کاربری اراضی / پوشش از سری داده های ماهواره لندست مربوط به سال های ۲۰۰۸-۲۰۰۹ و ۲۰۱۸-۲۰۱۹ استفاده شد. جهت شناسایی عوامل موثر بر تغییرات پوشش گیاهی، تخریب مرتع و تاثیر سیل، تعداد ۶۹ مصاحبه نیمه ساختاریافته با دامداران مناطق تحت سیل انجام شد. نتایج نشان داد، وضعیت مراتع در مناطق مختلف سیل زده بیشتر در طبقه خیلی فقیر تا فقیر قرار دارند و شدت چرا در این مناطق بیش از ۳/۱ برابر ظرفیت مراتع است. با آنالیز تصاویر ماهواره ای مشخص شد، کاربری اراضی مرتعی در یک دوره ده ساله در استان گلستان روند کاهشی داشته است، به طوری که مساحت اراضی تغییر کاربری یافته بین سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۹ حدود ۷۰ هزار هکتار برآورد شده است. در بخش مصاحبه، چرای بی رویه و هزینه بالای تغلیف مکمل به عنوان اصلی ترین عوامل موثر بر تخریب مراتع شمال استان گلستان از دیدگاه دامداران مطرح هستند. همچنین، مهم ترین خسارت وارد شده به دامداران تخریب راه های ارتباطی با آغل و مرتع (۹۱ درصد) و تلفات دامی (۷۶ درصد) تعیین گردید. بنابراین، برنامه ریزی برای حفاظت، اصلاح و احیای مراتع، به عنوان یکی از برنامه های مهم و ضروری برای کنترل و مدیریت سیلاب پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی:

مدیریت، مرتع، دامداران، استان گلستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2076792>

